

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий)</i>
Галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>281 Публічне управління та адміністрування</i>
Освітня програма	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 рік підготовки, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити / 120 годин лекції 6 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 112 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: кандидат наук з державного управління, доцент Цимбаленко Яна Юріївна, uprav@kpi.ua Практичні / Семінарські: кандидат наук з державного управління, доцент Цимбаленко Яна Юріївна, uprav@kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>https://campus.kpi.ua/ / Посилання на зустріч: https://meet.google.com/dix-hzbf-cri Код курсу: f3crau3</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Правові та організаційні засади запобігання корупції» надає здобувачам вищої освіти 3-го рівня знання про історичні витоки та феномен корупції на сучасному етапі суспільного розвитку, про її політичні, економічні та правові аспекти, міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії корупції, антикорупційну стратегію та антикорупційне законодавство України, причини поширення корупції в Україні, дізнатись про нормативно правові аспекти боротьби з корупцією, ознайомитись із статистичними матеріалами та даними соціологічних опитувань.

- Освітній компонент є дисципліною, що підготовлена за рекомендаціями Офісом доброчесності Національного агентства з питань запобігання корупції» в рамках проекту «Прозорі університети».

- Під час навчання будуть використані лекційні та практичні матеріали підготовлені Національним агентством із питань запобігання корупції за підтримки USAID «Справедливість для всіх».

- Дисципліна адаптована до освітнього процесу КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Мета вивчення дисципліни

ознайомити здобувачів вищої освіти 3-го рівня з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «доброчесність» та їх місцем в українському суспільстві;

надати здобувачам вищої освіти 3-го рівня цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції;

сформувати розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції;

сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію;

сформувати розуміння важливості медіа в запобіганні та протидії корупції;

сформувати в здобувачів вищої освіти 3-го рівня готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства.

Після вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти поглиблять наступні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність формувати думку щодо нульової толерантності до корупції та недоброчесності;
- Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування в частині оцінки корупційних ризиків та корупційних зловживань;
- Здатність доносити до всіх верст населення інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією, що стосуються доброчесності та антикорупції;
- Здатність самостійно готувати проекти аналітичних досліджень щодо питань корупції та доброчесності;
- Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів запобігання корупції в Україні та світі та формувати суспільну думку щодо доброчесності.
- Брати участь у розробці проектів локальних нормативних актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні правовідносини;
- Розуміти та вміти застосовувати механізми повідомлення про корупцію, спеціальних перевірок тощо.

Основні знання:

поняття доброчесності й підходи до його визначення;

основні теорії походження корупції, її причини та наслідки;

вплив корупції на різні сфери життя;

роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції;

значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання й споживання медіа;

важливість дотримання антикорупційної культури;

права, обов'язки й можливості здобувачів вищої освіти 3-го рівня та інше.

Основні вміння:

аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення;

передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, що стосуються доброчесності у власному житті;

визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем, із якими студенти зіткнуться в майбутньому;

оцінювати (аналізувати) економічне обґрунтування важливості доброчесності в суспільстві (як із погляду створення довготермінової цінності, так і з погляду захисту цінності);

розуміння побудови політики, яка забороняє корупційні практики (Кодекс етики), як елемент антикорупційного комплаєнсу;

використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства та інше.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна розрахована на здобувачів вищої освіти 3-го рівня та не потребує наявності специфічних знань чи навичок.

3. Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Поняття та визначення корупції. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення.

ТЕМА 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини.

ТЕМА 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею.

ТЕМА 4. Побутова корупція: рукою подати.

ТЕМА 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?

ТЕМА 6. Сучасний вимір доброчесності.

ТЕМА 7. Корупція та держава. Антикорупційна політика.

ТЕМА 8. Спільними зусиллями: активні громадяни борються з корупцією.

ТЕМА 9. Четверта влада: як ЗМІ долучаються до боротьби з корупцією.

ТЕМА 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення 20.05.2024).
2. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки : Закон України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).

3. Навчально-методичний комплекс «Антикорупція та доброчесність». НАЗК, 2023.
4. Запобігання корупції у приватному секторі : монографія / Б. М. Головкін, В. С. Батиргареєва, О. В. Новіков та ін.; за заг. ред. Б.М. Головкіна. Харків : Право, 2020. 286 с.
5. Басанцов І. В., Зубарева О. О. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2016. 113 с.
6. Запобігання корупції : підручник / за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с.
7. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції / ГО «Харківська правозахисна група». Харків : ТОВ «Видавництво „Права людини“», 2017. 176 с.

Додаткові матеріали будуть надаватися окремо до кожного практичного заняття. Нормативно правові акти та навчальні матеріали у додатку В.

1. <https://study.nazk.gov.ua/course-category/> Освітня платформа НАЗК.
2. <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/Guide-final.pdf> рекомендації НАЗК щодо роботи з викривачами
3. <https://drive.google.com/file/d/1UEVNUSgCnPQQMX61Fbjew03wBd6I7Fmv/view> Дослідження USAID «Корупція через призму ЗМІ».
4. <https://www.spfu.gov.ua/userfiles/files.pdf> Лекційні матеріали до тренінгового навчального курсу для працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування «Правові засади та практичні аспекти запобігання корупції».
5. https://drive.google.com/file/d/1eS7NvOhB67r5xtssZI1h916sjpibWyr3/view?fbclid=IwAR1sOj1jR9SNgXUVEKkJdpOyrb6aKTknEHFQMml_1A1M85by9tTVhDta354 Звіт USAID щодо оцінки корупційних ризиків у правничій сфері.
6. <https://ktpam.kpi.ua/sites/default/files/code%20of%20honour.pdf> Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> — портал Верховної Ради України: база даних по законодавству України.
2. <http://www.kmu.gov.ua> — портал Кабінету Міністрів України.
3. <https://nazk.gov.ua> – офіційний сайт НАЗК.
4. <http://www.gdo.kiev.ua> — офіційний бюлетень поточного законодавства України.
5. <http://www.liga.net> — українське законодавство та правові інформаційні ресурси.
1. <https://tender.me.gov.ua> – офіційний веб-портал державних закупівель.
6. <http://www.nau.kiev.ua> – база нормативних актів України.
7. <http://www.minfin.gov.ua> – сайт Міністерства фінансів України.
8. <http://www.finance.com.ua> – український фінансовий портал.
9. <http://www.icps.kiev.ua> – міжнародний центр перспективних досліджень.
10. <http://www.nbu.gov.ua> – національна бібліотека ім.Вернадського.
11. <http://www.library/ntu-kpi.kiev.ua> - електронна науково-технічна бібліотека ім. Денисенка НТУУ «КПІ».

Інформація про матеріали та посилання на матеріали чи ресурси, що можуть бути додатково використані для вивчення навчальної дисципліни, публікується у гугл-класі та міститься додатком до матеріалів кожного окремого заняття.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

- словесні: лекція, пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних практичних питань, диспути, дискусії;
- ілюстрування;
- робота з навчально-методичною літературою: аналітичний, порівняння, узагальнення, виокремлення основного.
- методи формування пізнавальних інтересів: моделювання ситуації навчальні дискусії;
- методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета), оперативний контроль;
- мультимедійні методи: (використання мультимедійних презентацій, технологій дистанційного навчання.) метод скрайбінг (процес візуалізації/метод розповіді чи пояснення, який супроводжується ілюстрацією головного змісту/яскраве подання матеріалу, презентація) метод Прес (допомагає навчити висловлювати свою думку, аргументувати, доводити);
- авторські методи навчання;
- використання можливостей сервісу Google Classroom та ZOOM.

ТЕМА 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення

1. Поняття та визначення корупції.
2. Корупція: суть та походження.
3. Види та форми корупції.
4. Поширеність корупції.

Завдання на СРС: «Що таке корупція?»

https://www.youtube.com/watch?v=yY1WhN_Cfhg&ab_channel=EdEra

Практичне заняття: Інтерактивні ігри для формування командної роботи за темою запропонованою викладачем.

ТЕМА 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини.

1. Теорії походження корупції
2. Причини долучення до корупції

Завдання на СРС: проходження курсу «Основи антикорупції для всіх і кожного»

<https://study.nazk.gov.ua/courses/course-1:NAZK+prosvita001+17.07.2022/about>

Практичне заняття: Семінарське заняття передбачає різні види активностей, які можуть обиратись або комбінуватись між собою:

- Обговорення питань що стосуються теорій та причин походження корупції, її наслідків та боротьби з нею.
- Інтерактивні завдання: дебати на тему походження корупції та/або робота в групах.

ТЕМА 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею

1. Наслідки корупції.
2. Світовий досвід боротьби з корупцією.

Завдання на СРС: дослідження моделі запобігання корупції в зарубіжних країнах.

Практичне заняття: презентація дослідження політики боротьби з корупцією в інших країнах.

ТЕМА 4. Побутова корупція: рукою подати

1. Корупція потреби та жадібності.
2. Що таке побутова корупція?
3. Корупція в повсякденному житті.
4. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією.

Завдання на СРС: Дослідження корупції, як це працює?

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-1:IRF+CSHW101+2018_T1/about

1. Види корупції.
2. Корупція потреби та жадібності.
3. Що таке побутова корупція?
4. Корупція в повсякденному житті.
5. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією.

Завдання на СРС: Дослідження корупції, як це працює?

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-1:IRF+CSHW101+2018_T1/about

Практичне заняття: Семінарське заняття передбачає різні види активностей, які можуть обиратись або комбінуватись між собою:

- Обговорення питань що стосуються побутової корупції, її наслідків та інструментів боротьби з нею;
- Інтерактивне заняття в формі групової роботи під час якої студенти мають підготувати презентацію про прояви та наслідки побутової корупції в обраній ними сфері.

ТЕМА 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?

1. Загальний погляд на антикорупційні органи.
2. Система антикорупційних органів в Україні.

Завдання на СРС: курс «Боротьба з корупцією»

https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/ANTICOR101/2015_T2/about

Слідство веде НАБУ: <https://learn.nabu.gov.ua/>

Практичне заняття: Аналіз антикорупційних громадських організацій та презентація власного дослідження.

ТЕМА 6. Сучасний вимір доброчесності

1. Теоретичні засади доброчесності.
2. Доброчесність, суспільство й держава.
3. Доброчесність та Україна

Завдання на СРС: Навчальний курс від НАЗК: 6 кроків до доброчесності: від теорії до практики <https://study.nazk.gov.ua/courses/course-v1:NACP+osv002+2022-09/about/>

Публічні контракти та громадський моніторинг: https://vumonline.ua/course/prozorro-public-monitoring/?utm_source=prozorro&utm_content=monitoring_page_text

Навчальний курс від НАЗК: Змінюй громаду і країну: <https://study.nazk.gov.ua/courses/course-v1:NACP+ak004+2022-10/about/>

Практичне заняття: Семінарське заняття передбачає три формати активностей, які можуть обиратись або комбінуватись між собою.

- Дискусійне обговорення запропонованих тематичних питань щодо ролі громадянського суспільства у боротьбі з корупцією, викликам та нормативно-правової бази для участі громадськості.

ТЕМА 7. Корупція та держава

1. Держава та Антикорупційна політика держави.
2. Посада та посадовці – слуги народу.

Завдання на СРС:

Практичне завдання: Дискусійне обговорення запропонованих тематичних питань щодо дефініції поняття “доброго врядування” та його принципів, зв'язку між корупцією та демократією в Україні та світі, проявів та впливу корупції в різних державних сферах.

ТЕМА 8. Спільними зусиллями: активні громадяни борються з корупцією

1. Роль громадської участі в процесі боротьби з корупцією.
2. Залучення громадян до боротьби з корупцією: уявлення та умови.

Завдання на СРС: Розгляд аналітики: Умови залучення громадян до боротьби з корупцією.

Практичне заняття: Дискусійне обговорення запропонованих тематичних питань щодо ролі громадянського суспільства у боротьбі з корупцією, викликам та нормативно-правової бази для участі громадськості.

ТЕМА 9/1. Четверта влада: як ЗМІ долучаються до боротьби з корупцією

1. Роль медіа в процесі боротьби з корупцією.
2. Добросовісність медіа та загрози для добросовісності.
3. Некорупційні прояви недобросовісності в медіа.

Завдання на СРС: Матеріали для індивідуальної підготовки до семінару у форматі обговорення Кейс* Panama papers

Джерела**

у European Journalism Observatory. У різних країнах, але в одній команді: як працюють учасники проекту Panama Papers.

у International Consortium of Investigative Journalists. Panama papers. → посилання

у International Consortium of Investigative Journalists. Five years later, Panama papers still having a big impact. <https://www.icij.org/investigations/panama-papers/five-years-later-panama-papers-still-having-a-big-impact/>

у The Guardian. Panama papers. <https://www.theguardian.com/news/series/panama-papers>

у The Guardian. What are the Panama Papers? A guide to history's biggest data leak. <https://www.theguardian.com/news/2016/apr/03/what-you-need-to-know-about-the-panama-papers>

Кейс*Справа Гюртеля (або Корупційний ремінець)

Джерела**

у LB.ua. Прем'єр-міністра Іспанії викликали до суду свідчити у справі про корупцію.

у The Guardian. Spain's Watergate: inside the corruption scandal that changed a nation.

<https://www.theguardian.com/news/2019/mar/01/spain-watergate-corruption-scandal-politics-gurtel-case>

у Reuters. Spanish judge orders graft trial of senior ruling party members. <https://www.reuters.com/article/uk-spain-corruption-idUKKBN0M12GR20150305>

у EL PAÍS English Edition. Popular Party awaiting judgment day. → посилання

Кейс*Pandora papers

Джерела**

у Слідство.Інфо. Pandora Papers: українські політики та бізнесмени у новому офшорному витоку. <https://www.slidstvo.info/articles/pandora-papers-ukrayinski-polityky-ta-biznesmeny-u-novomu-ofshornomu-vytoku/>

у International Consortium of Investigative Journalists. Pandora papers. <https://www.icij.org/investigations/pandora-papers/>

у BBC. Pandora Papers: A simple guide to the Pandora Papers leak. → посилання

у The Guardian. Pandora papers.

Практичне завдання «Добросовісність медіа»: здобувачів вищої освіти 3-го рівня ділять на групи по 5-6 учасників. Кожна команда отримує роль одного з національних медіа. Усім групам роздають корупційні ситуації, які були викриті до цього, але їх зі всіх сил намагалися приховати.

ТЕМА 9/2. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище

1. Студентське самоврядування та співпраця з уповноваженою особою з питань запобігання корупції.

Завдання на СРС:

Практичне завдання: Порушення прав. Як захиститися?

ТЕМА 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність.

1. Поширеність корупції в приватному секторі.
2. Комплаєнс в бізнесі?

Завдання на СРС: Дослідження «Корупція в Україні 2023: розуміння, сприйняття, поширеність».

Практичне завдання до семінару: здобувачі вищої освіти 3-го рівня діляться на групи та отримують завдання розробити комплаєнс-систему для компанії на прикладі КПП.

Семінарські заняття

Під час семінарських занять для здобувачів вищої освіти 3-го рівня пропонується авторський підхід до вивчення дисципліни, а саме: розгляд, вивчення, аналіз та подальше обговорення в режимі дискусії проблемних питань, що стосуються корупції та доброчесності. Ділові ігри та інші види навчальних активностей будуть застосовані за пропозицією викладача. Обговорення проблемних питань відбувається за пропозицією здобувачів вищої освіти 3-го рівня та відбувається як підготовка для подальшого теоретичного вивчення наступних тем курсу. Основні завдання циклу семінарських занять полягають у більш ґрунтовному розгляді питань, що будуть винесені на лекції, їх обговоренні та засвоєнні. Для оволодіння практичними навичками запобігання корупції здобувачам вищої освіти 3-го рівня бажано звернути початкову увагу на ключові слова з кожної теми, які є носіями змісту зазначених концепцій. Після визначення і розуміння ключових дефініцій необхідно зосередитися на ретроспективних поглядах щодо проблематики курсу.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Засвоєння змісту дисципліни «Правові та організаційні засади запобігання корупції» разом із аудиторними заняттями передбачає виконання здобувачами вищої освіти 3-го рівня самостійної роботи з метою самостійного усвідомлення термінів та проблем, які виникають у зв'язку з корупцією та недоброчесністю, а також з метою самоконтролю знань та підготовки до сесії. Систематична самостійна робота дає можливість закріпити матеріал курсу, акцентує увагу на головних проблемах тем, що вивчаються.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти 3-го рівня передбачає:

1. Підготовку до дискусій за запропонованою тематикою;
2. Опрацювання матеріалу для підвищення рівня знань.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється.

Навчальні заняття проводяться в онлайн або дистанційному режимі з використанням синхронної або асинхронної моделі освітньої взаємодії.

Пропущені контрольні заходи

Здобувач вищої освіти 3-го рівня має змогу набрати необхідну кількість балів за виконання завдань, що пропонуються. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу надається можливість виконати контрольне завдання у зручний для нього час.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

З дисципліни «Правові та організаційні засади запобігання корупції» передбачена навчальним планом модульна контрольна робота.

Питання до модульної контрольної роботи:

1. Корупція: яке її визначення та основні складові?
2. Види корупції: перерахуйте основні, поясніть та наведіть приклади
3. Форми корупції: перерахуйте основні, поясніть та наведіть приклади
4. Поясніть походження корупції з точки зору двох теорій на ваш вибір
5. Опишіть причини долучення до корупції
6. Яка мета створення антикорупційних органів? Які принципи їхньої діяльності?
7. Опишіть систему спеціалізованих антикорупційних органів в Україні
8. Що таке корупція потреби та корупція жадібності?
9. Що таке побутова корупція? У чому її відмінність від великої?
10. Поясніть проблему «снігової кулі»
11. Які є наслідки корупції?
12. Що таке доброчесність та як вона впливає на боротьбу з корупцією?
13. Зв'язок між соціально-політичними умовами та доброчесністю в суспільстві
14. Що таке добре врядування, розкажіть про його принципи
15. Опишіть вплив корупції на права людини
16. Як корупція загрожує національній безпеці?
17. Як громадянське суспільство може залучатися до антикорупційної діяльності?
18. Уявлення громадян про їхню участь в боротьбі з корупцією та умови долучення до неї
19. Як ЗМІ можуть бути залученими до боротьби з корупцією? Що впливає на їхню ефективну роботу?
20. Як проявляється недоброчесність ЗМІ? Наведіть приклади
21. Опишіть наслідки корупції для бізнесу
22. Розкажіть про інструменти запобігання корупції в бізнесі
23. Що таке доброчесність у вищій освіті? Яка роль університету в її розвитку?
24. Інструменти для розвитку доброчесності в освітньому середовищі

25. Що таке плагіат? Які його наслідки?

26. Які інші види недоброчесної академічної поведінки, окрім плагіату, ви знаєте?

27. Комплаєнс. Зміст.

За умов синхронного та асинхронного режиму письмову МКР здобувач вищої освіти 3-го рівня самостійно виконує та надсилає викладачу до початку сесії. Формат роботи - це роздум здобувача вищої освіти на задану тематику із застосуванням наукової літератури, нормативно-правової бази та практичних рекомендацій НАЗК у формі доповіді обсягом до 5 сторінок.

Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с.54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці творчої роботи списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Список використаної літератури (не менше 5 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернет.

Індивідуальна робота оцінюється за критеріями: повноти й глибини розкриття теми; кількості використаних джерел і чіткості посилань на них; відображення практичних матеріалів та статистичних даних; оформлення; обґрунтування власної думки здобувача вищої освіти 3-го рівня з цього питання у вигляді висновку.

Письмові доповіді здобувачів вищої освіти 3-го рівня будуть перевірятися на плагіат. Доповіді, що містять плагіат до захисту не допускаються. У подальшому доповіді будуть опубліковані на сайті кафедри для публічного ознайомлення.

Окремі випадки (для здобувачів вищої освіти 3-го рівня спеціальності 281): здобувачі вищої освіти 3-го рівня з дозволу викладача можуть об'єднувати свої зусилля для підготовки комплексного управлінського рішення з питань подолання корупції в тій чи іншій (за вибором здобувачів) публічній сфері; (для здобувачів вищої освіти 3-го рівня спеціальності 081): здобувачі вищої освіти 3-го рівня з дозволу викладача можуть об'єднувати свої зусилля для підготовки комплексного правового рішення з питань подолання корупції в тій чи іншій (за вибором здобувачів) сфері.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Методика оцінювання включає: опитування на семінарських / практичних заняттях за результатами виконання завдань самостійної роботи зокрема з підготовки презентації, виконання завдань МКР участь у дискусіях та проходження інших видів активностей.

Семестровий контроль з дисципліни «Правові та організаційні засади запобігання корупції» передбачений у вигляді заліку, тому PCO включає оцінювання заходів поточного контролю з дисципліни до початку сесії.

Основними видами навчальних занять є лекція і семінарське заняття. Навчальні заняття проводяться в онлайн або дистанційному режимі з використанням синхронної або асинхронної моделі освітньої взаємодії. Викладачем можуть бути запропоновані інші формати навчальних занять, зокрема, але не виключно: гостьові лекції, інформальна освіта, авторські методи навчання.

Оцінювання роботи здобувача вищої освіти 3-го рівня	Ваговий бал	Кількість	Максимальний бал
Письмова робота (есе на задану тематику)	5	1	5
Аналітична робота за запропонованою темою	10	1	10
Участь в обговореннях	1	11	11
Підготовка практичного кейсу (індивідуального або колективного) для спільного розгляду групою під час семінарського заняття	2	11	22
Креативна презентація за запропонованою темою	6	1	6
Підготовка звернення за публічною інформацією за запропонованою темою	3	1	3
Підготовка звернення до правоохоронних органів за запропонованою темою	2	1	2
Підготовка та участь у дебатах з антикорупційної тематики	5	1	5
Участь в «Антикорупційному патрулі»	Не застосовується	Не застосовується	Не застосовується
Модульна контрольна робота		1	24

За активність у роботі протягом семестру за рішенням викладача надаються додаткові бали.

Передбачено також режим індивідуального консультування для забезпечення можливості навчання здобувачів в асинхронному режимі.

Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю і заохочувальних балів.

Поточний контроль проводиться впродовж семестру у процесі навчання для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення освітнього компонента «Правові та організаційні засади запобігання корупції». Оцінюється участь здобувачів вищої освіти 3-го рівня під час освітнього процесу, як правило під час дискусії на обрану тематику (активність, обґрунтованість

суджень, глибина володіння матеріалом, посилання на джерела та наведення прикладів).

* За умови асинхронного режиму участь в дискусіях замінюється на написання есе за темою лекції. Обсяг есе до одного аркуша. В есе висловлюються власні роздуми, роздуми, сумніви, зауваження, пропозиції по темі лекції.

Критерій щодо заохочувальних балів	Ваговий бал
Участь у конференції із публікацією тез за темою дисципліни	15
Проходження онлайн навчання за темою дисципліни з наданням відповідного сертифікату про успішне складання онлайн тесту.	5

Здобувачі вищої освіти 3-го рівня можуть проходити навчальні курси за темою на навчальній платформі Національного агентства із запобігання корупції розділ» Антикорупція та доброчесність для всіх»: <https://study.nazk.gov.ua/about/>

Штрафні бали не передбачені.

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО.

Здобувач вищої освіти 3-го рівня протягом семестру може отримати більше ніж 100 балів, що є показником його активності та ставлення до вивчення дисципліни. До залікової відомості буде проставлено максимальний бал – 100 балів.

Результати поточного контролю регулярно заносяться викладачем у модуль «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Система рейтингових балів та критерії оцінювання

1. Робота на семінарських заняттях: виконання презентацій та участь в інших видах активностей.

Чотири рівні оцінювання:

“максимальний бал” – максимальний бал це повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – здобувач вищої освіти 3-го рівня демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях, може зробити власне обґрунтування позиції та надати аргументацію.

“середній бал” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з несуттєвими недоліками, які допускає здобувач вищої освіти 3-го рівня;

“низький бал” – мінімальний бал це неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації), здобувач вищої освіти 3-го рівня засвоїв загальний теоретичний матеріал, але допускає неточності;

“незадовільно” — відповідь не надана або надана невірно – 0 бали.

2. Виконання модульної контрольної роботи:

Ваговий бал - 24.

Модульний контроль: Контрольне завдання цієї роботи складається з письмової роботи та публічної доповіді здобувача вищої освіти 3-го рівня.

«відмінно» – повна, обґрунтована доповідь, що містить понад 10 опрацьованих джерел, приклади, міжнародний досвід, власні міркування та пропозиції, що викладені у якості висновку – мах 24;

– «добре» – достатньо повна, обґрунтована доповідь, що містить до 10 опрацьованих джерел, приклади, міжнародний досвід, власні міркування, що викладені у якості висновку – мах 18;

– «задовільно» – не повна, частково обґрунтована доповідь, що містить менше 5 опрацьованих джерел, приклади, міжнародний досвід, власні міркування що викладені у якості висновку – мах 5;

– «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам на «задовільно» – 0 балів.

Семестровий контроль: ЗАЛІК

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Форма проведення семестрового контролю може бути комбінована (усна, письмове тестування тощо). Перелік тем та питань, які виносяться на семестровий контроль, критерії оцінювання визначаються силабусом.

Здобувач отримує позитивну залікову оцінку за результатами роботи в семестрі, якщо має підсумковий рейтинг за семестр не менше 60 балів.

Умови допуску до заліку: рейтинг ≥ 36 балів.

Не виконані умови допуску → Не допущено.

< 60 балів → модульна контрольна робота

≥ 60 балів = оцінка (відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно). Оцінка може бути підвищена за бажанням за рахунок виконання модульної контрольної роботи.

Залік проводиться в період сесії, як правило, на останньому за розкладом занятті з навчальної дисципліни.

Результати контрольних заходів доступні для ознайомлення авторизованим користувачам в їх особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус».

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингові оцінки здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни в семестрі виставляються в особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус». Здобувачі, які виконали умови допуску до заліку і мають рейтингову оцінку 60 та більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі проводиться семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи.

Може бути передбачено проведення співбесіди, у випадку неможливості виконати залікову контрольну роботу у синхронному чи асинхронному режимі.

Максимальна сума балів за семестр складає **100**.

Сума балів переводиться у систему оцінювання згідно з таблицею.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти 3-го рівня мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі вищої освіти 3-го рівня мають право оскаржити результати контрольних заходів після ознайомлення з результатом, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Інклюзивне навчання

Допускається.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Додаток А

Питання до заліку*

1. Корупція: яке її визначення та основні складові?
2. Види корупції: перерахуйте основні, поясніть та наведіть приклади
3. Форми корупції: перерахуйте основні, поясніть та наведіть приклади
4. Поясніть походження корупції з точки зору двох теорій на ваш вибір
5. Опишіть причини долучення до корупції
6. Яка мета створення антикорупційних органів? Які принципи їхньої діяльності?
7. Опишіть систему спеціалізованих антикорупційних органів в Україні
8. Що таке корупція потреби та корупція жадібності?
9. Що таке побутова корупція? У чому її відмінність від великої?
10. Поясніть проблему «снігової кулі»
11. Які є наслідки корупції?
12. Що таке добросовісність та як вона впливає на боротьбу з корупцією?
13. Зв'язок між соціально-політичними умовами та добросовістю в суспільстві
14. Що таке добре врядування, розкажіть про його принципи
15. Опишіть вплив корупції на права людини
16. Як корупція загрожує національній безпеці?
17. Як громадянське суспільство може залучатися до антикорупційної діяльності?
18. Уявлення громадян про їхню участь в боротьбі з корупцією та умови долучення до неї

19. Як ЗМІ можуть бути залученими до боротьби з корупцією? Що впливає на їхню ефективну роботу?
20. Як проявляється недоброчесність ЗМІ? Наведіть приклади
21. Опишіть наслідки корупції для бізнесу
22. Розкажіть про інструменти запобігання корупції в бізнесі
23. Що таке доброчесність у вищій освіті? Яка роль університету в її розвитку?
24. Інструменти для розвитку доброчесності в освітньому середовищі
25. Що таке плагіат? Які його наслідки?
26. Які інші види недоброчесної академічної поведінки, окрім плагіату, ви знаєте?
27. Студентство як активний учасник освітнього процесу – як ви це розумієте?
Як це забезпечується?

* разі неможливості написати модульну контрольну роботу (об'єктивні обставини) проводиться співбесіда за цими же питаннями.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри теорії та практики управління, кандидатом наук з державного управління, доцентом Цимбаленко Яною Юріівною

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № 15 від 07.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)